

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DN-WAN.055.5.2025.1.PK
Warszawa, 28 marca 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 8690

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posłanek na Sejm RP Pani Marii Małgorzaty Janyski, Pani Krystyny Sibińskiej, Pani Elżbiety Gapińskiej i Pani Zofii Czernow w sprawie sytuacji finansowej młodych naukowców.

Szanowne Panie Posłanki,

w odpowiedzi na interpelację proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Istnieje wiele barier i przeszkód uniemożliwiających młodym ludziom pełne zaangażowanie się w naukę. Niektóre z nich wynikają z kwestii finansowych, inne ze zmian społecznych, globalnych – zmian na które Ministerstwo nie ma bezpośredniego wpływu. Główne kompetencje – potrzebne młodym osobom – to przede wszystkim kompetencje miękkie, empatia, elastyczność w przystosowaniu się do zmian, posiadanie kompetencji transferowalnych. Administracja publiczna musi dbać o to, aby kształcenie – także na wyższych etapach ścieżki naukowej (od doktoratów) – było elastyczne, jakościowe oraz zróżnicowane, aby uczelnie mogły je dostosować do bieżących potrzeb doktorantów.

W tym kierunku zmierza model kształcenia w szkołach doktorskich – obecny w Polsce od 2018 roku. Szkoły mają dużą swobodę w konstruowaniu programów kształcenia, regulaminów szkół doktorskich i zasad rekrutacji. Szkoły są interdyscyplinarne. Jednocześnie wsparcie powinno być indywidualne, celowane (np. zwiększenie stypendium dla doktorantów z orzeczeniem o niepełnosprawności) oraz zmniejszające bariery instytucjonalne (ewaluacja szkół doktorskich pod kątem barier – więcej poniżej).

Ponadto, ustawa zabezpiecza interesy doktoranta w przypadku zaprzestania kształcenia w szkole doktorskiej (zapewnienie przeniesienia do innej szkoły albo pokrycie kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora). Ustawa przewiduje także uprawnienia pracownicze – przerwy wypoczynkowe i zaliczenie okresu kształcenia do stażu pracy. Poprawił się także status materialny doktoranta. Wprowadzono powszechny system stypendialny dla doktorantów kształcących się w tych szkołach, zakładający wypłacanie,

przez 4 letni okres kształcenia w szkołach, stypendium doktoranckiego każdemu doktorantowi nieposiadającemu stopnia doktora w minimalnej wysokości gwarantowanej ustawą. Natomiast osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności otrzymują stypendium doktoranckie w wysokości zwiększonej o 30% kwoty otrzymywanej przed oceną śródkresową. Zagwarantowano ustawowo konkurencyjny tryb naboru do szkół doktorskich, a w toku kształcenia prawo do zawieszenia kształcenia na okres odpowiadający czasowi trwania urlopu macierzyńskiego, ojcowskiego lub rodzicielskiego, w trakcie którego doktorantowi nadal przysługuje stypendium doktoranckie.

Ponadto, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu kształcenia w szkołach doktorskich ustawa przewiduje ewaluację jakości kształcenia, która polega na:

- 1) ocenie warunków do rozwoju naukowego lub artystycznego, jakie stworzono doktorantom, oraz sposobów weryfikacji nabywanych przez doktorantów wiedzy i umiejętności, a także kształtowanych kompetencji społecznych;
- 2) dostarczaniu podmiotom prowadzącym szkoły doktorskie informacji zwrotnej dotyczącej funkcjonowania ich szkół, a także upowszechnianie tych informacji w przestrzeni publicznej;
- 3) dopuszczanie do prowadzenia szkół doktorskich wyłącznie przez te podmioty, które gwarantują doktorantom odpowiednie warunki rozwoju naukowego lub artystycznego.

Ewaluację przeprowadza Komisja Ewaluacji Nauki nie rzadziej niż co 6 lat, jednak jest to proces rozłożony w czasie dla ogółu szkół doktorskich. Pierwsze ewaluacje rozpoczęły się w bieżącym roku akademickim 2024/25 – na rok 2024 (4 kwartał) wytypowano 14 szkół do ewaluacji, na rok 2025 – 35).

W związku z tym, działania resortu skupione są na analizie przepisów ustawowych w zakresie kształcenia doktorantów, bieżącym kontakcie ze społecznością szkół doktorskich i samorządu doktoranckiego oraz wsparciu technicznym i formalnym Komisji Ewaluacji Nauki w planowanej ewaluacji jakości kształcenia szkół doktorskich.

Pragnę zapewnić, iż kwestia wynagrodzeń oraz świadczeń w całym systemie szkolnictwa wyższego i nauki jest dla Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego niezwykle istotna. Przykładem tego są dotychczasowe działania resortu, które skutkowały wyasygnowaniem z budżetu państwa w 2024 r. dodatkowych środków finansowych na regulację wynagrodzeń w systemie szkolnictwa wyższego i nauki. W szczególności na podstawie art. 368 ust. 9 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), został dokonany podział środków finansowych w kwocie 3.754.694,1 tys. zł, które przyznano w formie zwiększeń wysokości subwencji ze środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego uczelni z przeznaczeniem na podwyższenie wynagrodzeń brutto pracowników uczelni średnio o:

- 30% w odniesieniu do funduszu płac w grupie nauczycieli akademickich,
- 20% w odniesieniu do funduszu płac w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi,

w odniesieniu do wykonania wynagrodzeń w tych uczelniach w 2022 r.

Ponadto 17 grudnia 2024 r. przekazano 71 uczelniom publicznym nadzorowanym przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki skarbowe papiery wartościowe o łącznej wartości 1,5 mld zł, z przeznaczeniem na realizację projektów strategicznych. Równocześnie – w trosce o wyrównanie szans i nadrobienie wieloletnich zaległości w finansowaniu – 16 grudnia 2024 r. Minister Nauki dokonał zwiększenia wysokości subwencji dla instytutów Polskiej Akademii Nauk w łącznej wysokości 100 mln zł.

W ustawie budżetowej na rok 2025 zaplanowano w części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka (z wyłączeniem budżetu środków europejskich) wydatki w wysokości 33.014.319 tys. zł, co stanowi realny wzrost nakładów na ten cel w porównaniu do nowelizacji ustawy budżetowej na 2024 r. o 5,08%.

Przedstawiając powyższe, uprzejmie informuję, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w pełni dostrzega istotność kwestii wysokości stypendiów doktoranckich oraz wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym. Należy jednak wskazać, że determinantem kolejnych podwyżek w tym zakresie, jest zapewnienie finansowania kosztów z budżetu państwa w 2025 r. i w latach następnych. Decyzje w sprawie muszą uwzględniać stanowisko Ministerstwa Finansów.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Karolina Ziolo-Pużuk
Sekretarz Stanu
/ - podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:

- Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.